

TOEGANKELIJKHEIDSADVIES

Advies met het oog op...

Op basis van de voorontwerpplannen / bouwaanvraagplannen / ... op datum van ...

ONDERWERP

gebouw

adres

BOUWHEER

naam

adres

verantwoordelijke

ARCHITECT/STUDIEBUREAU

naam

adres

ADVIESBUREAU

Centrum voor Toegankelijkheid Provincie Antwerpen - *Adviesbureau*

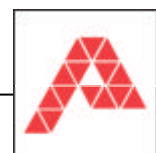
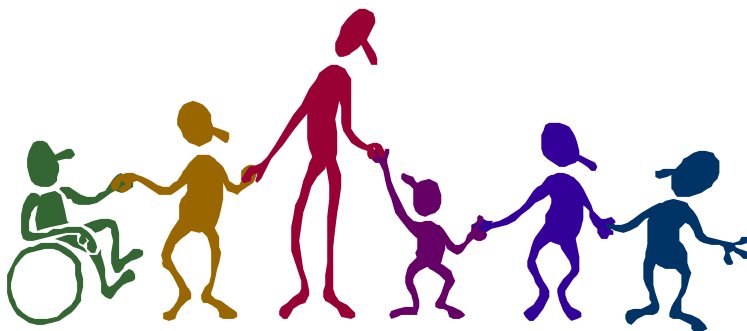
Boomgaardstraat 22 bus 101 – 2600 Antwerpen (Berchem)

tel: 03 240 56 47 – fax: 03 240 61 62 – ctpa@welzijn.provant.be

DATUM PLAATSBEZOEK/CONTACTPERSOON TER PLAATSE

01/01/2000

adres

PROVINCIE
ANTWERPEN

Dienst Welzijn

Inhoud

INLEIDING	3
BUITENOMGEVING	4
parkeerplaatsen	4
toegangsweg	6
CIRCULATIE	8
deuren	8
inkomhal	11
interne circulatie: doorgangen, sassen, ...	13
trappen	14
hellingen	16
liften	18
plateauliften	20
evacuatie	21
NATTE CELLEN	23
sanitair	23
aangepaste sanitair	25
aangepaste douches	28
SPECIFIEKE RUIMTEN	29
refters, cafetaria's en restaurants	29
vergaderruimten	30
foyer	31
auditoria	32
tentoonstellingsruimten	33
sportruimten	34
zwembaden	35
kleedruimten	36
slaapkamers	37
RUIMTELIJK INZICHT	38
leesbaarheid en signalisatie	38
BESLUIT	40

INLEIDING

De eisen voor toegankelijkheid zijn vervat in een 'Koninklijk Besluit van 9 mei 1977'. Dit K.B. legde voor het eerst een verplichting op om openbare gebouwen toegankelijk te maken.

Conform dit K.B. van 9 mei 1977 is het bedoelde gebouw vervat in de categorie 'gebouwen voor recreatieve en socio-culturele activiteiten' en dient het gebouw voor de publiek toegankelijke oppervlakte te voldoen aan de richtlijnen ervan. **Bovendien moeten personen met een handicap kunnen deelnemen aan alle functies waarvoor het gebouw bestemd is.**

Toegankelijkheid van openbare gebouwen is momenteel een gewestelijke materie. Onze bureaus (Waals en Brussels gewest) hebben deze wetgeving ondertussen gevoelig verstrengd. Voor Vlaanderen is een stedenbouwkundige verordening inzake integrale toegankelijkheid in de maak.

De bestaande wettelijke verplichtingen in verband met toegankelijkheid beperken zich hoofdzakelijk tot aanpassingen voor personen met verminderde mobiliteit. Personen met een visuele handicap, gehorgestoorden en de iets minder modale burger komen niet aan bod. De richtlijnen zijn dus elementair, deels achterhaald en zeker onvolledig op gebied van integrale toegankelijkheid, maar ze zijn nog altijd het wettelijk kader.

Vanuit **ervaringsdeskundigen** zijn tal van richtlijnen gekomen om een gebouw toegankelijk te maken. Dit heeft geleid tot een pakket van basiseisen voor integrale toegankelijkheid. Vandaar zijn de hierna vermelde 'bijkomende toegankelijkheidsnormen' **niet alleen aanvullend**, maar ook **verbeterend**.

Integrale toegankelijkheid is een hedendaagse **kwaliteitseis** voor gebouwen. Er wordt naar gestreefd om alle voorzieningen op een vanzelfsprekende wijze voor iedereen **bereikbaar, betreedbaar, bruikbaar en begrijpbaar** te maken. Dus niet alleen voor rolstoelgebruikers, maar eveneens voor blinden en slechtzienden, minder mobiele mensen, personen in gezelschap van kleine kinderen, ouderen, enz.

Bijgevoegd zijn enkele richtlijnen als hulpmiddel bij het maken van een ontwerp. Het is vooral de bedoeling om enkele **steeds terugkerende principes** duidelijk te stellen, zonder dwingende afmetingen op te leggen, rekening houdend met de wettelijke verplichtingen en noodzakelijkheden die blijken uit contacten met belangengroepen. Bedoeling is dat de ontwerper met deze voorwaarden creatief omgaat, rekening houdende met enerzijds knelpunten, dewelke in tekst rood worden weergegeven en anderzijds aandachtspunten, dewelke in groene tekst worden afgedrukt.

 : personen met een mobiliteitsbeperking	 : personen met een visuele beperking
 : personen met een auditieve beperking	 : personen met astma en/of allergie

BUITENOMGEVING

parkeerplaatsen

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- aaa

Aanbevolen wordt:

aaa

K.B. van 9 mei 1977

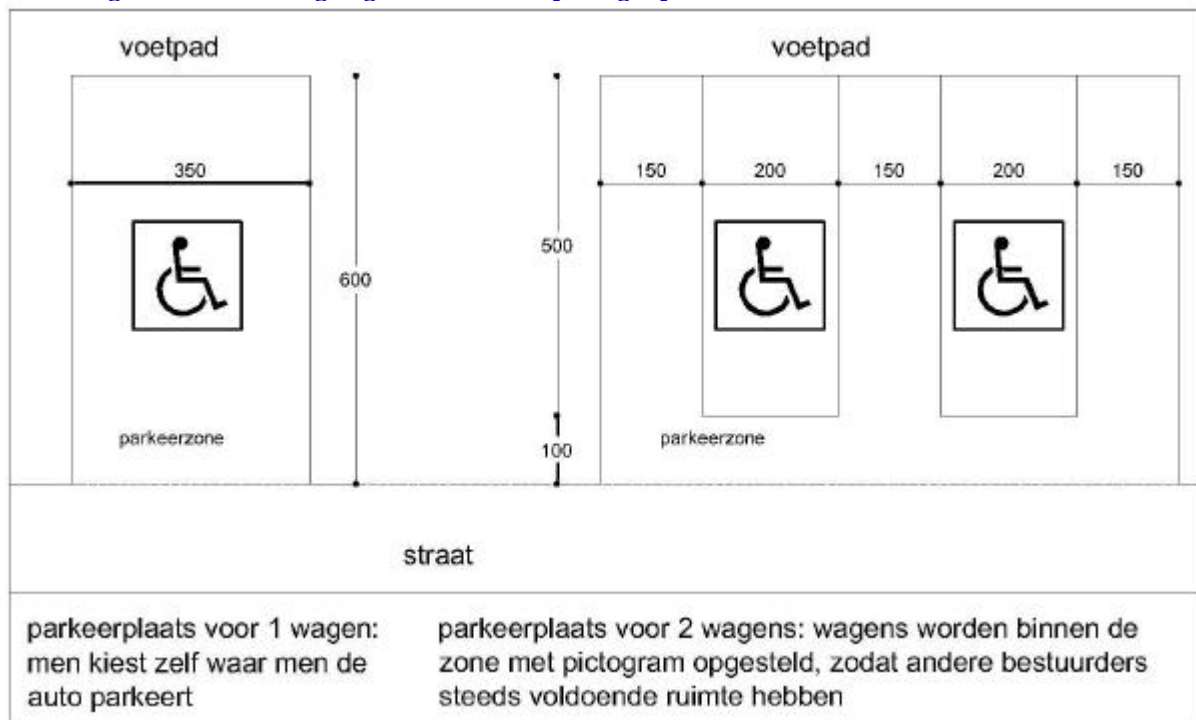
Voor de parkeerruimten gelden de volgende regels: ten minste 1 op 25 parkeerplaatsen is bestemd voor voertuigen die door personen met een handicap gebruikt worden: die parkeerplaatsen zijn minstens 3,00m breed en bevinden zich bij voorkeur op de hoeken. In geval van boxen is de minimumbreedte 3,30m.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

6% van het aantal parkeerplaatsen met een minimum van 1 parkeerplaats worden gereserveerd voor personen met een handicap. Die parkeerplaatsen zijn minstens 3,50m breed en 6,00m lang. De verharding bestaat uit een niet vervormbaar, slipvrij en vast materiaal en de ondergrond ligt niet in helling. Deze ondergrond is bij voorkeur in een volledig blauwe kleur voorzien met daarop het witte rolstoelpictogram.

De voorbehouden parkeerplaatsen liggen zo dicht mogelijk bij de uitgang van de parkeerruimte of tot op 25,00m afstand van de (integraal toegankelijke) hoofdingang. Ter hoogte van deze ingang is een voorrij mogelijkheid.

Afmetingen van een ideale integraal toegankelijke parkeerplaats bedragen: 5,00m x

6,00m. Deze omvatten een parkeerplaats voor de wagen van 2,00m x 6,00m en aan weerszijden een circulatiestrook van 1,50m (1,50m is de draaicirkel van een rolstoel). De lengte van 6,00m is voorzien om aan de achterzijde van de wagen nog een verkeersvrije strook te hebben voor (machinaal) laden en lossen van de rolstoel.

Het is interessant om de parkeerplaatsen naast elkaar op te stellen omdat dan de circulatiestroken tussen twee parkeerplaatsen dubbel gebruikt kunnen worden.

De afmetingen evolueren dan als volgt:

1 parkeerplaats: 3,50m (1,50+2,00) x 6,00m

2 parkeerplaatsen: 8,50m (1,50+2,00+1,50+2,00+1,50) x 6,00m

3 parkeerplaatsen: 12,00m (1,50+2,00+1,50+2,00+1,50+2,00+1,50) x 6,00m

...

parkeerplaats te Zandhoven

Het parkeerterrein is egaal, niet verblindend of reflecterend verlicht.

Elke voorbehouden parkeerplaats wordt aangegeven met een officieel verkeersbord E9 en met het internationaal rolstoelsymbool (verkeersbord type VIId).

deze maatregel dient bekrachtigd te worden door middel van een politieverordening, bijgevolg zijn hier politiestrafen van toepassing.

Geen specifieke normen

Geen specifieke normen

toegangsweg

Onder toegangsweg wordt verstaan: de weg, de parkeerplaats(en) op het domein of de ingang van het domein tot de hoofdingang van een gebouw. De breedtes voor de wegen voor voetgangersverkeer in de bebouwde kom zijn gereguleerd in het besluit van de Vlaamse regering van 29 april 1997.

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- bbb

Aanbevolen wordt:

bbb

K.B. van 9 mei 1977

Voor de toegang tot de gebouwen dienen de volgende normen in acht genomen te worden: de toegangsweg van de straat of van de parkeerplaatsen naar ten minste één ingang van het gebouw dient bij voorkeur horizontaal te liggen en minimum 1,20m breed te zijn.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Duidelijke signalisatie plaatsen die leidt naar de toegang tot het gebouw. Aan de ingang duidelijke informatie weergeven met betrekking tot openingstijden en dergelijke en contactgegevens van de dienst (ook faxnummer en e-mail adres).

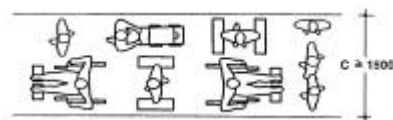
Aansluitende voetpaden zijn minstens 1,20m breed en hebben geen opstaande rand. De wegbedekking is vlak, stroef en gemakkelijk berijdbaar door rolstoelen, drempels zijn niet hoger dan 0,02m.

Het toegangspad heeft een vrije doorgangshoogte van 2,10m. De breedte bedraagt minstens 1,50m en minimum 1,20m bij obstakels. Afhankelijk van de intensiteit worden bredere obstakelvrije loopzones aangeraden:

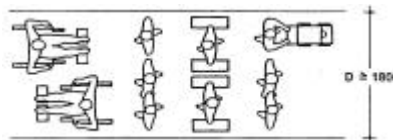
De loopzone verloopt in een vloeiende lijn.

Niveaueverschillen van meer dan 0,20m hoogte worden opgevangen door een combinatie van een hellend vlak en een trap.

regelmatig verkeer in 2 richtingen

continu verkeer in 2 richtingen

De toegang is egaal, niet verblindend of reflecterend verlicht.
Over de volledige lengte is een gids- of geleidingslijn aangebracht. Voor de hoofdingang zijn informatietegels voorzien.

Geen specifieke normen

Zandhoven

CIRCULATIE

deuren

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- ccc

Aanbevolen wordt:

ccc

K.B. van 9 mei 1977

Tenminste één **toegangsdeur** heeft een vrije doorgangsbreedte van 0,90m en indien zij van een automatische deursluiters voorzien is heeft deze een minimale weerstand; de draaikruisdeuren zijn uitgesloten, de breedte van de deurwand aanliggend bij de deurknop is minstens 0,50m.

Alle **binnendeuren** van lokalen voor het publiek voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. de vrije doorgangsbreedte bedraagt minstens 0,80m;
2. de breedte van de muurwand aanliggend aan de deurknop is minstens 0,50m;
3. is de deur van een drempel voorzien, dan steekt deze aan beide zijden niet meer dan 0,02m boven het vloeroppervlak uit;
4. automatisch sluitende deuren zijn voorzien van een vertragingsmechanisme;
5. beglaasde deuren zijn van veiligheidsglas voorzien.

De **nooduitgang** voldoet aan dezelfde voorwaarden als de ingang

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

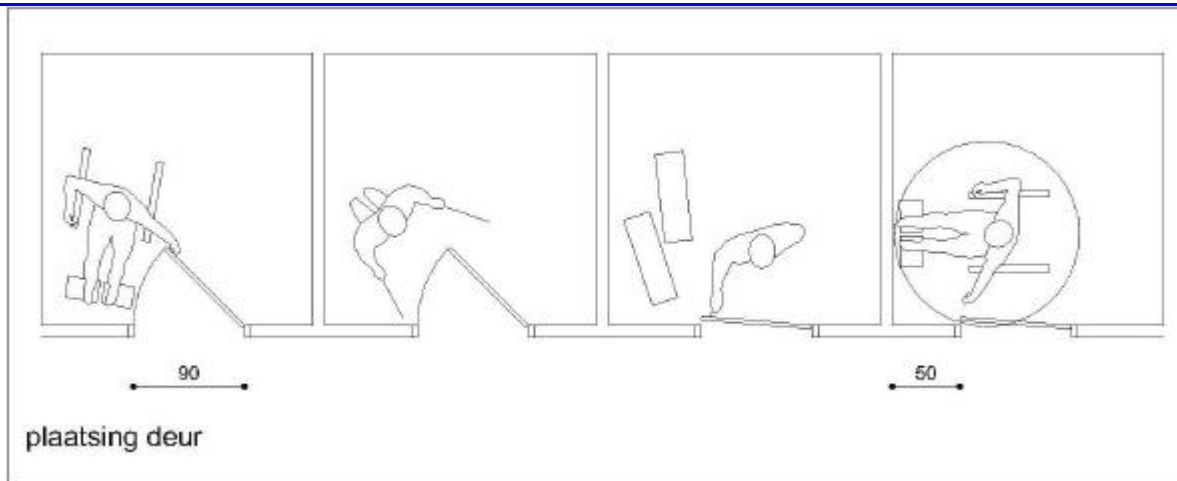

De hoofdingang (inkomdeur) is bij voorkeur een toegankelijke ingang die integraal deel uitmaakt van het gebouw.

Enkele bepalingen waaraan **zowel de inkomdeur(en) als de binnendeuren** moeten voldoen:

- De toegang is drempelvrij met een maximum niveauverschil van 0,02m.
- De vrije doorgangsbreedte bedraagt minstens 0,90m en de vrije doorgangshoogte minstens 2,10m.
- Voor en achter de deur is een horizontale vrije opstelruimte van minstens 1,50m x 1,50m.
- Bij een manuele deur is er aan de zijde van de deurkruk een extra opstelruimte van minimum 0,50m. (voor rolstoelgebruikers noodzakelijk, voor iedereen gemakkelijk)
Voor een rolstoelgebruiker valt een binnenhoek buiten zijn reikwijdte.

Dit geldt zowel in binnen- als buitensituaties als in liften...

Alle bedieningselementen zoals deurklinken, deurbel, parlofoon, elektromechanische bedieningen, brievenbussen, alarmknoppen, brandblusapparaten enz. zijn geplaatst op een hoogte tussen 0,90m en 1,20/1,40/1,60m en dus 0,50m uit de binnenhoek.

maximaal 1,20m voor een manuele handeling met enige precisie of gecombineerd met een leesfunctie zoals het intoetsen van een telefoonnummer of pincode, het openen van een deur met een sleutel of een cijfercombinatie ...
maximaal 1,40m voor het opnemen van de telefoonhoorn, een lichtschaakelaar bedienen, ...
maximaal 1,60m voor het lezen van informatie zoals naam op deurbel, gebruiksaanwijzing, ...

- De deurklink is geen draaiknop en is bij voorkeur van het hefboomtype. In ieder geval dient de vorm ergonomisch verantwoord te zijn, goed in de hand te passen en het 'blijven haken' verhinderen.
- De kracht die nodig is om een manueel bedienbare deur te openen is minimaal. Deuren met deurdrangers hebben bij voorkeur een sluitvertraging of een vrijlooppunt.
- De beglaasde deuren zijn voorzien van veiligheidsglas.
- Voor de **inkomdeur** is het gebruik van uitsluitend draaikruisdeuren uitgesloten. Inkomdeuren dienen bij voorkeur automatisch of semi-automatisch te bewegen. De snelheid van opengaan en sluiten dient aangepast te zijn aan minder-mobiele personen. Deze verplaatsingssnelheid bedraagt 0,50m/s. Automatische (beglaasde) schuifdeuren genieten de voorkeur.
- Ingekuipte matten worden aanbevolen (kortpolig), andere matten vormen een obstakel. Er mag geen hapering mogelijk zijn. Geen losliggende matten.
- De **nooduitgang** leidt zonder obstakels naar een veilige plaats op voldoende afstand van het gebouw. Niveauverschillen zijn in de vluchtrichting trapafwaarts maximaal 0,05m en trapopwaarts maximaal 0,02m.

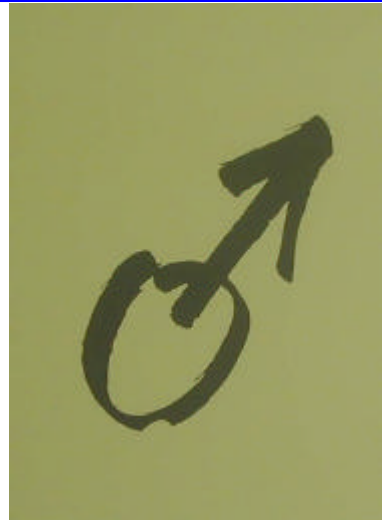

Voor de hoofdingang zijn informatietegels voorzien.

De beglaasde en/of spiegelende deuren zijn voorzien van contrasterende belettering of logo's, etc.. op een hoogte 1,60m, 1,00m. Onder aan de deur is een stootvast gedeelte van 0,40m.

Er is een duidelijk kleur-contrast tussen de deur-stijlen en deurkrukken ten opzichte van het deurblad. Het gebruik van duidelijke en steeds zichtbare pictogrammen wordt aanbevo-
len

Auditieve systemen zoals intercom worden visueel ondersteund.

Geen specifieke normen

inkomhal

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- ddd

Aanbevolen wordt:

ddd

K.B. van 9 mei 1977

De loketten bevinden zich op een maximumhoogte van 1,15m.

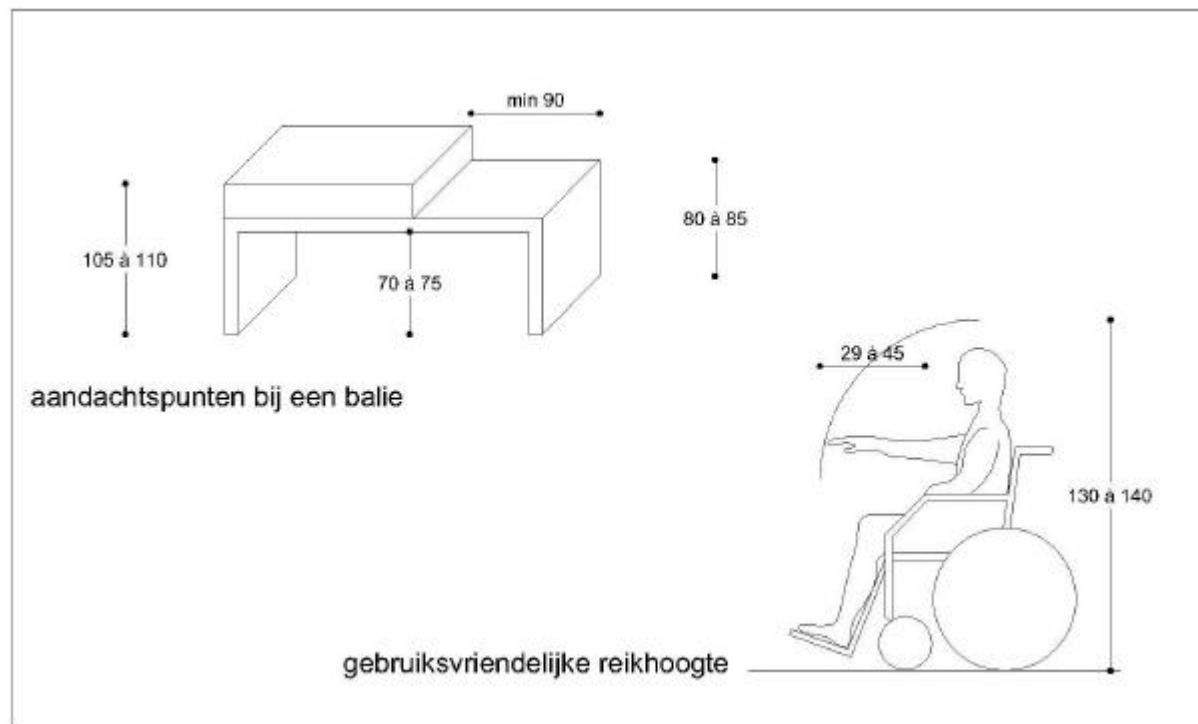
Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De inkomhal is opgebouwd volgens het **draaicirkelprincipe** van 1,50m diameter, wat wil zeggen dat voor balies, liftdeuren, in wachthoeken enz... een draaicirkel van 1,50m kan worden gerealiseerd zonder de gewone doorgaande circulatie te hinderen.

Bij de vormgeving van de balie dient best rekening gehouden met de verschillende reik- en kijkhoogten van lange en kleine, staande en zittende mensen: de balie heeft twee hoogtes: 0,80 à 0,85m en 1,10m.

Onder het verlaagd tablet is er een vrije hoogte van 0,70 à 0,75m, een vrije diepte van 0,60m en een breedte van 0,90m.

De vestiaire voorziet kapstokken op verschillende hoogtes, vertrekkend van 1,20m tot 1,40m, wat de maximale gebruiksvriendelijke reikhoogte is voor een rolstoelgebruiker.

De plaatsing van de balie/receptie is duidelijk zichtbaar. Er is een tactiel en visueel contrasterende geleidlijn naar de balie.

De inkomhal en de balie is op een egale, niet verblindende en niet reflecterende manier verlicht.

De voor de functie van het gebouw relevante informatie wordt middels de nodige visuele, auditieve en tactiele signalen voorgesteld. Zie hoofdstuk 'leesbaarheid en signalisatie'.

Er wordt een installatie voorzien om het geluid te versterken.

De voor de functie van het gebouw relevante informatie wordt middels de nodige visuele, auditieve en tactiele signalen voorgesteld.

De bekleding van de inkomhal is onderhoudsvriendelijk en stofvrij (dus geen tapijt)
De inkomhal is rookvrij.

interne circulatie: doorgangen, sassen, ...

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- eee

Aanbevolen wordt:

eee

K.B. van 9 mei 1977

De normen van binnenverkeer en –accommodaties zijn de volgende:

Voor de gangen, sassen en overlopen: de vrije doorgangsbreedte is minstens 1,50m.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De gangen, sassen en overlopen hebben een breedte van min. 1,50m als een deur de gang indraait en min. 1,20m als geen deur de gang indraait, mits er op een doodlopende gang een keerpunt wordt voorzien van 1,50 x 1,50m.

Ter hoogte van obstakels en versmallingen is de gang min. 0,90m breed.

Niveaunderschillen van max. 0,02m hoogte zijn toegestaan, hogere niveaunderschillen worden opgevangen met een trap met een hellend vlak en/of een lift.

De vloerbekleding bestaat uit stroef, egaal en slipvrij materiaal en eventuele roosters hebben een maximale maaswijdte van 0,02m.

De gang is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij.

trappen

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- fff

Aanbevolen wordt:

fff

K.B. van 9 mei 1977

Het trappenhuis voldoet aan de volgende voorwaarden:

1. de traptreden zijn maximum 0,18m hoog en minimum 0,23m diep, op de looplijn gemeten;
2. iedere trap is langs beide kanten voorzien van een trapeuning met doorlopende handgreep. Deze steekt 0,40m voorbij begin- en eindpunt van de trap uit.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

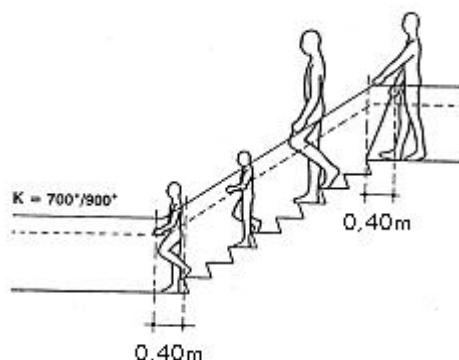
Niveaueverschillen van meer dan 0,20m worden opgevangen door een trap gecombineerd door een lift, plateaulift of helling.

De binnentrap voldoet aan de trapformule:

$2 \times \text{optrede} + 1 \times \text{aantrede} = 0,57\text{-}0,63\text{m}$.

De trap heeft gesloten treden zonder overstekende neus en na maximaal 12 treden is er een tussenbordes van minimaal 1,20m x 1,20m.

De trap is minstens 1,20m breed tussen de leuningen, met een vrije hoogte van 2,10m.

Aan de trap zijn aan beide zijden stevige, doorlopende **leuningen** aangebracht op 0,70m en op 1,00m hoogte. Deze leuningen bieden een hechte steun en hebben een vorm die het erover glijden van de hand gemakkelijk mogelijk maakt. De eindpunten van de leuningen worden best afgerond (vermijden van blijven haken) en schieten voorbij begin en einde van de trap. De trap heeft een oppervlak bestaande uit slipvrij materiaal.

Lagere school, Ranst

De trapneuzen hebben een contrasterende kleur. Op het hoogste punt van de trap wordt op 0,50m van de eerste aanrede een waarschuwingsmarkering aangelegd om de aandacht van slechtzienden en blinden daarop te vestigen.

De leuning van de trap hebben een duidelijk contrasterende kleur.

De trap is egaal, niet verblindend of reflecterend verlicht.

Op de verschillende niveaus wordt de verdieping in contrasterende grootdruk en in braille en/of tactiele aanduidingen weergegeven. (braille wordt bij voorkeur geplaatst aan het begin en aan de bovenzijde van de leuning)

Geen specifieke normen

De bekleding van de trap is onderhoudsvriendelijk en stofvrij.

hellingen

Geen opmerkingen
<u>Op te lossen knelpunt:</u> <ul style="list-style-type: none">• ggg
<u>Aanbevolen wordt:</u> ggg

K.B. van 9 mei 1977

De breedte van een hellend vlak bedraagt minimum 1,20m.

De helling bedraagt hoogstens 7%. Voor een maximale lengte van 5,00m en hoogstens 5% voor een maximale lengte van 10,00m in één stuk.

Bovenaan en onderaan elk hellend vlak dient een bordes van minimum 1,20m aangelegd te zijn.

Aan de open zijanten van het hellend vlak en van het bordes die boven de begane grond uitsteken dient een stoepband aangelegd te zijn waarvan de hoogte minimum 0,05m bedraagt.

Het hellend vlak en het bordes zijn aan weerskanten voorzien van een ononderbroken leuning, welke een hechte steun biedt en een vorm heeft, die het gemakkelijk erover glijden van de hand mogelijk maakt. Die leuning bestaat uit twee leuningregels die zich respectievelijk op een hoogte van 0,75m en 0,90m bevinden.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Niveaunderschillen van meer dan 0,20m worden opgevangen door een combinatie van een helling, lift of plateaulift en een trap. Bovenaan en onderaan de hellingsbaan moet een vlak bordes zijn van minimaal 1,50m x 1,50m.

Volgende tabel geeft een haalbare hellingsgraad aan:

- niveaunderschillen tot 0,1m, helling kleiner dan of gelijk aan 10%;
- niveaunderschillen van 0,1m tot 0,25m, helling kleiner dan of gelijk aan 8,3%;
- niveaunderschillen van 0,25m tot 0,50m, helling kleiner dan of gelijk aan 6,25%;
- niveaunderschillen groter dan 0,50m, helling kleiner dan of gelijk aan 5%;

Indien het niveaunderschil meer dan 0,10m bedraagt, dienen de open zijden beveiligd te worden met een opstaande randen.

Indien het niveaunderschil meer dan 0,25m bedraagt, worden aan beide zijden ononderbroken contrasterend leuning voorzien op hoogte 1,00m en 0,70 à 0,75m. De leuning bieden een hechte steun en hebben een vorm die het erover glijden van de hand gemakkelijk mogelijk maakt. De eindpunten van de leuning worden best afgerond (vermijden van blijven haken). De leuning loopt 40 cm horizontaal door bovenaan en onderaan de helling en loopt volledig door ter hoogte van eventuele tussenbordessen.

Het hellend vlak heeft een oppervlak bestaande uit een slipvrij materiaal.

De leuning van het hellend vlak hebben een duidelijk contrasterende kleur.
Het hellend vlak is egaal, niet verblindend of reflecterend verlicht.

Geen specifieke normen

De bekleding van het hellend vlak is onderhoudsvriendelijk en stofvrij, dus geen tapijt.

liften

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- hhh

Aanbevolen wordt:

hhh

K.B. van 9 mei 1977

Minstens één lift is toegankelijk voor personen met een handicap.

Deze liften voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. de minimumafmetingen van de cabineruimte zijn: diepte, d.w.z. de afstand tot de binnenkant van de liftdeur tot de tegenoverliggende liftdeur tot de tegenoverliggende wand: 1,30m breedte, d.w.z. de afstand tussen de tegenoverstaande zijwanden naast de liftdeur: 1,00m;
2. de liftdeur, de schachtdeur of de deur die voor de beide dienst doet, is een schuifdeur waarvan de doorgangsbreedte tenminste 0,80m bedraagt, ze is voorzien van een gevoelige rand die bij aanraking de deur automatisch opent;
3. langs de wanden van de liftcabine is een handgreep regel aangebracht op 0,90m hoogte gemeten vanaf de cabinevloer;
4. het mechanisme van de lift maakt een peilingstelling mogelijk tot op 0,02m nauwkeurig;
5. alle bedieningsknoppen binnen de cabineruimte zijn dubbel voorzien; een reeks aan iedere zijde van de deur; ze dienen in te springen en zich op een hoogte van maximum 1,30m te bevinden. Naast of op iedere bedieningsknop wordt de aanduiding van zijn functie zorgvuldig gegraveerd of uitstulpend aangebracht. De knoppen die niet van het elektronische type zijn, hebben een ronde of rechthoekige vorm en de minimale afmeting bedraagt 0,015m.

K.B. van 4 april 2003 tot wijziging van het K.B. van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de nieuwe gebouwen moeten voldoen

Alle liften zijn op hun evacuatie-niveau uitgerust met een mechanisme dat het mogelijk maakt ze terug te roepen naar dat niveau, waarna de lift buiten werking gesteld wordt. Dit mechanisme zal aangeduid worden. De lift zal uitsluitend **door een bevoegd persoon weer in werking gesteld kunnen worden**.

Het geheel bestaande uit één of meer schachten, en uit hun toegangs-bordessen die een sas moeten vormen, is omsloten door wanden met Rf 1h. De toegangsdeuren tussen het compartiment en het sas zijn zelfsluitend of zelfsluitend bij brand en hebben Rf 1/2h

Wanneer een lift bestemd voor de evacuatie van personen met beperkte mobiliteit, verplicht vereist is, moet hij voldoen aan de volgende voorschriften, bovenop de eerder vermelde voorschriften.

1. Op alle niveaus **vormt het toegangs-bordesse een sas**; de deuren voor toegang van het compartiment naar de liftbordessen hebben Rf 1/2h en zijn zelfsluitend of zelfsluitend bij brand.
2. De minimale **afmetingen** van de liftcabine zijn 1,1m (breedte) x 1,4m (diepte).

3. De **schachtdeuren** open en sluiten automatisch, en hebben een nuttige breedte van ten minste 0,80m.

De werking van de liften bestemd voor evacuatie voor personen met beperkte mobiliteit blijft verzekerd, zelfs bij uitvallen van de energievoeding.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

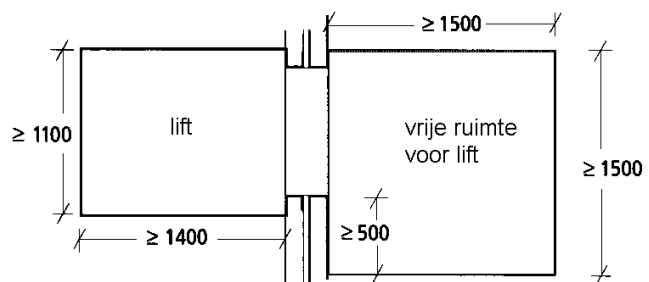
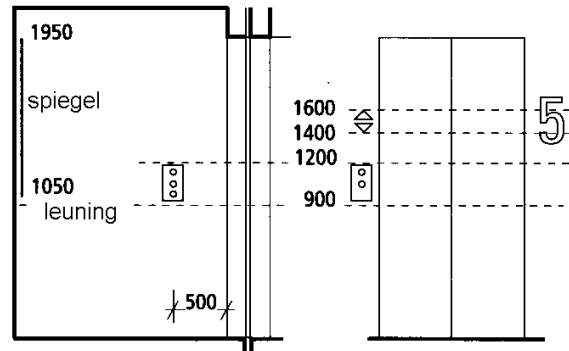

De lift is minstens 1,10m breed en 1,40m diep, met de (overstaande) deuren op de smalste zijde. De lift heeft een automatische schuifdeur, met veiligheidsmechanisme, een vrije doorgangsbreedte van **0,90m** en vrije hoogte van **2,10m**.

Voor de liftdeur moet op elke verdieping een vrije circulatieruimte van minimaal 1,50 x 1,50m aanwezig zijn.

Het bedieningspaneel (binnen en buiten de lift) en de noodtelefoon (in de lift) hangt op een hoogte tussen 0,90m en 1,20m en is ten minste 0,50m uit de hoek geplaatst. Tegenover de liftdeur is een **spiegel** tot op een minimale hoogte van 1,95m.

Er is een noodverlichting in de lift. Er is ook een richtingaanduiding en een niveauaanduiding.

De bedieningselementen zijn gekleurde opbouwknoppen (met een brailleaanduiding).

De liftdeur heeft een duidelijk kleurcontrast ten opzichte van de aangrenzende muur.

De lift is op een egale, niet-verblindende en niet-reflecterende manier verlicht.

Door een gesproken boodschap wordt aangegeven op welke verdieping de lift stopt.

Door een lichtsignaal wordt aangeduid op welke verdieping de lift stopt.

De vloerbekleding van de lift is onderhoudsvriendelijk en stofvrij, dus geen tapijt.

plateauliften

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- iii

Aanbevolen wordt:

jjj

K.B. van 9 mei 1977

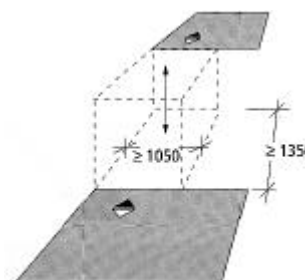
Niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Een **plateaulift** voldoet eigenlijk **niet** aan de **integrale toegankelijkheidsnormen** en mag enkel geplaatst worden indien het niet mogelijk is het hoogteverschil met de andere voorgestelde oplossingen te overbruggen. Een hefplateaulift is enkel toegestaan tot een hoogteverschil van 1,80m.

Om een plateaulift goed te kunnen gebruiken is er bij de op- en afrit steeds een vrije gebruiksruimte nodig die een draaicirkel van 150cm diameter mogelijk maakt. De bedieningselementen moeten zich 50cm uit een inwendige hoek bevinden en een afrijbeveiliging is noodzakelijk. De vrije oppervlakte van het plateau is minimaal 105cm x 135cm.

Duidelijk kleurcontrast ten opzichte van de achtergrond. Bedieningselementen contrasterend ten opzichte van de achtergrond

Geen specifieke normen

Geen specifieke normen

Parlement , Brussel.

evacuatie

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- iii

Aanbevolen wordt:

iii

K.B. van 9 mei 1977

De nooduitgang voldoet aan dezelfde voorwaarden als de ingang.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

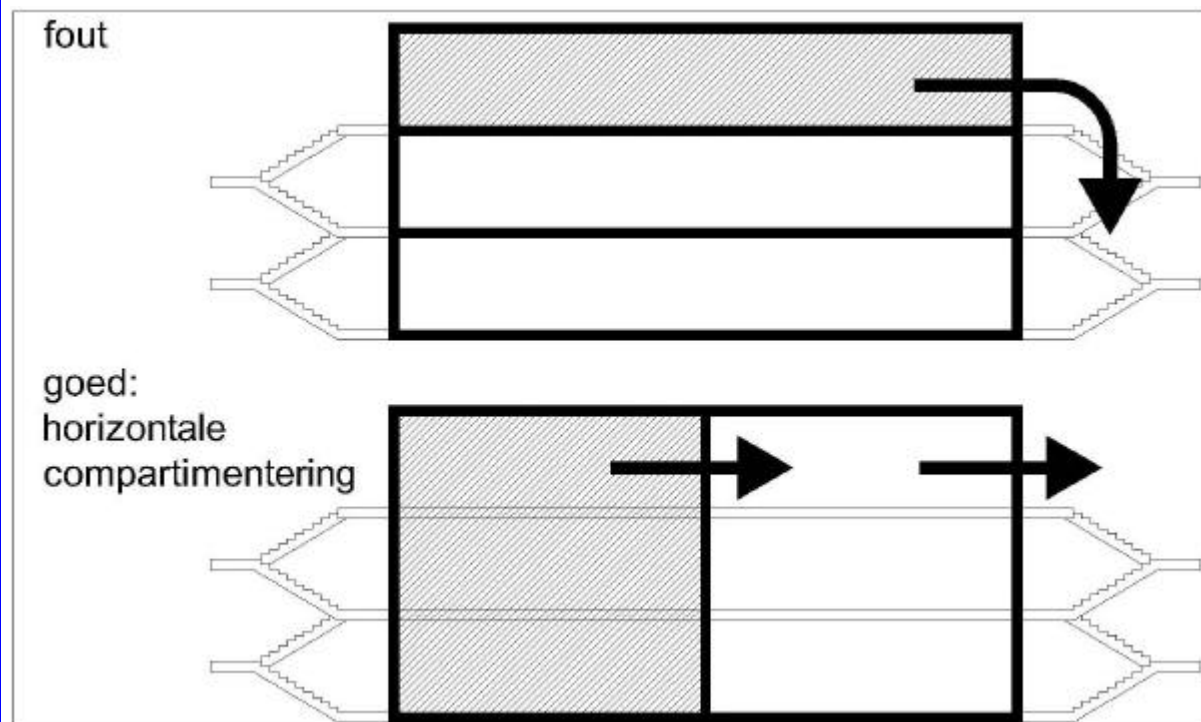
Het niet kunnen gebruiken van een vluchtweg en een uitgang door de bouwkundige beperking van een gebouw manifesteert zich in de meeste mate bij rolstoelgebruikers. Voor deze personen is trappen nemen onmogelijk, kunnen doorgangen te smal zijn, hellingen te steil enz...

Het spreekt voor zichzelf dat vluchtwegen en nooduitgangen ook voor andere groepen van personen met een handicap dienen aangepast te zijn.

Vanuit alle lokalen dient een obstakelvrije en drempelloze evacuatielroute te leiden naar een veilige, bereikbare opstelruimte in de buitenruimte of een gecompartmenteerde binnenruimte. Beide ruimten dienen snel en efficiënt bereikbaar te zijn voor hulpdiensten. Ideaal is een horizontale compartimentering: op één niveau meerdere compartimenten te voorzien.

Er kan voorzien worden in een evacuatiestoel.

Geen specifieke normen.

Het brandalarm dient in de voornaamste ruimtes een visueel signaal te geven.

Geen specifieke normen

NATTE CELLEN

sanitair

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- jzz

Aanbevolen wordt:

jzz

K.B. van 9 mei 1977

Niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De afmetingen van een toiletruimte bedragen minstens 0,90m x 1,20m. De toiletten zijn voorzien van een draaideur naar buiten.

Binnen de toiletruimte is een klerhaak op een hoogte van maximum 1,60m.

De waterkranen zijn automatische of eenhendelbedieningskranen. Andere bedieningselementen zoals handdroger, zeephouder, automaten... bevinden zich in de zone van 1,00 tot 1,60m.

De toiletten worden aangeduid met de internationaal gangbare pictogrammen.

Minstens 1 toilet per reeks wordt uitgerust met een handgreep en een verhoogd toilet. Minstens één urinoir per reeks is voorzien van verticale handvatten op een afstand van 0,60m hart op hart en op een hoogte tussen 1,00 tot 1,60m.

De toiletruimte wordt op een egale en niet-verblindende wijze verlicht.

Er wordt gebruik gemaakt van **contrasterende kleuren** tussen sanitaire apparaten en wanden, wanden en vloeren, deuren en wanden, wc-pot en wc-bril,

Er wordt een opening voorzien bovenaan of onderaan de deur, met de bedoeling pen en papier door te kunnen geven in geval van nood. Tenzij andere voorschriften vereisen dat het deurgeheel volledig gesloten moet zijn.

Geen specifieke normen

aangepaste sanitair

Geen opmerkingen

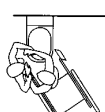
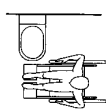
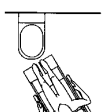
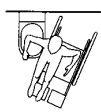
Op te lossen knelpunt:

- kkk

Aanbevolen wordt:

kkk

Voor de duidelijkheid, een overzicht van de meest gebruikelijke manieren waarop een rolstoelgebruiker de transfer maakt van rolstoel naar toiletpot (naargelang zijn handicap, resterende mogelijkheden of gewoonte):

- transfer via zijwaarts overschuiven
- transfer via zelfstandig diagonaal overstappen
- transfer via haaks overstappen/schuiven
- transfer via diagonaal overstappen met hulp

K.B. van 9 mei 1977

1. wc-lokalen:

- waar toiletten voor het publiek toegankelijk gesteld worden, is minstens 1 wc voor gehandicapten;
- de minimumafmetingen zijn ten minste 1,50m x 1,50m;
- de deur is een naar buiten opendraaiende deur met een bijkomend verticaal handvat op een hoogte van 0,90m en op 0,25m van de scharnierende zijde;
- de vrije doorgangsbreedte van de deur bedraagt minimum 0,80m;
- de hoogte van het zitvlak van de wc-pot, gemeten vanaf de vloer, bedraagt 0,50m à 0,55m;
- aan beide zijden van de wc-pot zijn handvatten voorzien op een hoogte van 0,85m en over een minimumlengte van 0,50m;

2. wastafels:

- de ruimte onder de wastafel is vrij;
- de benedenrand van de spiegel bevindt zich op een hoogte van maximum 1,10m

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Waar toiletten voor het publiek toegankelijk gesteld worden én waar toiletten zich in openbare gebouwen bevinden, is minstens 1 wc integraal toegankelijk. Deze wc wordt als dusdanig aangeduid met internationaal gangbare pictogrammen.

Het is aan te bevelen zowel in het sanitair voor dames als voor heren een aangepast toilet te voorzien alsook minimum één aangepast toilet per verdieping.

De toiletruimte moet goed bereikbaar zijn.

Afhankelijk van zijn handicap, resterende mogelijkheden en gewoonte heeft de rolstoelgebruiker een voorkeur voor een linkse of een rechtse transfer van rolstoel naar toiletpot.

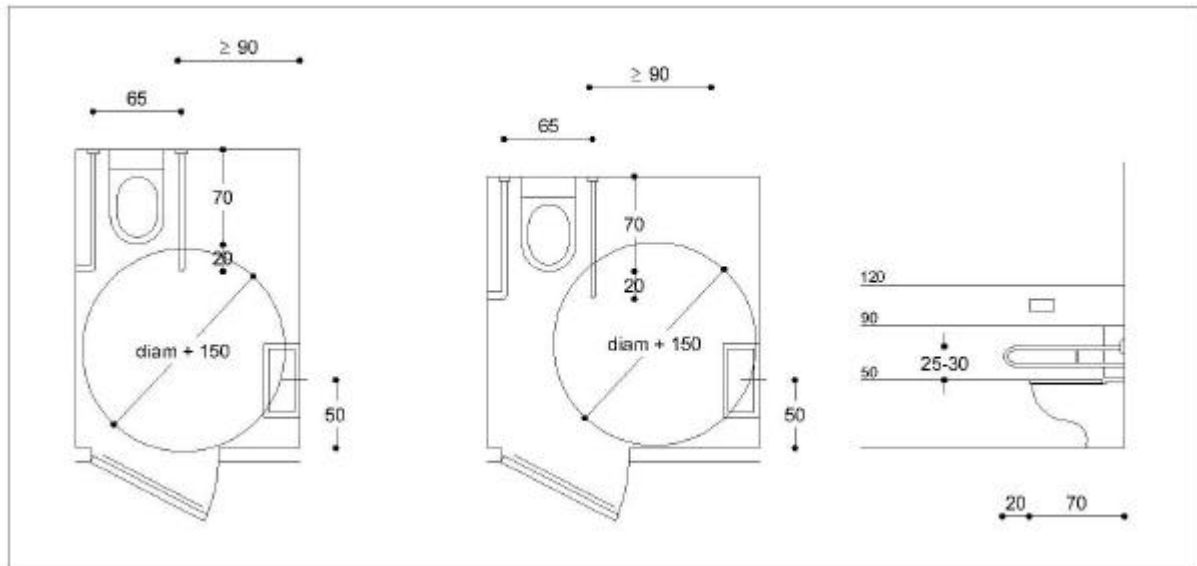
Enkele vereisten voor een integraal toegankelijk toilet:

- In de toiletruimte is **altijd** een draaicirkel van 1,50m mogelijk.
- Toiletdeur: zie 'deuren'.

De toiletdeur draait naar **buiten** open en heeft een horizontale handgreep aan de

binnenzijde van de deur op een hoogte van 0,90m.

- De hoogte van zitvlak van de toiletpot (met toiletbril) bedraagt 0,50m, met onder- en bovenmarge van 0,04m.
- Er is voldoende rugsteun (dit kan een spoelbak zijn of de wand van het ophangstelsel van een ophangtoilet).
- Aan beide zijden van de toiletpot zijn handgrepen (armsteunen) voorzien, waarvan minstens één opklapbare (langs de transferzijde).
- De hoogte van de bovenkant van de armsteun is 0,25-0,30m hoger dan de bovenzijde van het zitvlak van de toiletpot (met toiletbril).
- De toiletpot staat centraal opgesteld tussen de zijdelingse armsteunen die, hart op hart, 0,60-0,65m van elkaar staan.
- De armsteunen steken 0,20m voorbij de voorzijde van de toiletpot.
- De afstand van de voorste rand van de toiletpot tot de achterliggende wand bedraagt 0,70m, om de rolstoel voldoende ver naar achter te kunnen plaatsen bij een zijdelingse transfer.
- Aan minstens één zijde van het toilet moet een breedte van 0,90m zijn, de minimale breedte om er een rolstoel langs te kunnen plaatsen.
- Voor de toiletpot is er een vrije ruimte van minimum 1,20m.

- De papierrolhouder bevindt zich binnen handbereik. **Niet** op de achterwand. Wanneer aan beide zijden van de toiletpot een vrije ruimte is, wordt deze bevestigd aan de opklapbare steunbeugel.
- De wastafel bevindt zich in de toiletruimte, is niet ingebouwd en staat niet op een sokkel. De vrije hoogte onder de wastafel bedraagt 0,70m. De waterkranen zijn automatische of eenhendelbedieningskranen, geen draaikranen. De handdoek bevindt zich in de onmiddellijke omgeving.
- Het centraal punt van de spiegel bevindt zich op **ooghoogte** (=1,25m).
- Er is een alarmsysteem dat (ook) geactiveerd kan worden vanuit een liggende positie.

De toiletruimte is op een gelijkmatige, egale en niet-reflecterende wijze verlicht.

In navolging van de uitvoering van de andere toiletruimtes worden hier ook contrasterende kleuren gebruikt.

Geen specifieke normen

A

Geen specifieke normen

aangepaste douches

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- III

Aanbevolen wordt:

III

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Indien er doucheruimten worden voorzien is er minimaal één aangepast en voldoet aan volgende criteria:

In geval de douches zich in een aparte ruimte bevinden zijn de gangen en sassen naar de doucheruimte minimum 1,50m breed, de doorgangsbreedte van de deuren is minimum 0,90m en de drempels op weg naar de doucheruimte zijn maximum 2cm.

In de doucheruimte is er een opklapbaar zitje met bijhorende opklapbare handvatten aanwezig. De hoogte van het zitje: 0,48 à 0,54m.

De kraan is opgesteld op een hoogte tussen 0,90 en 1,20m en is bedienbaar buiten de waterstraal. De douchekop is verstelbaar vanaf 0,90m hoogte.

De douchevloer bestaat uit slipvrij materiaal.

Een contrastrijke ruimte: contrast tussen de vloer en de wanden, tussen het meubilair en de achtergrond,...

De ruimte is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

Geen specifieke normen

SPECIFIEKE RUIMTEN

refters, cafetaria's en restaurants

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- mmm

Aanbevolen wordt:

mmm

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

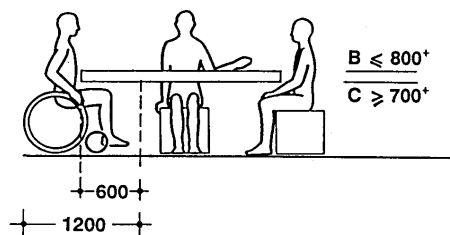

Alle doorgangen tussen tafels en stoelen zijn minimum 0,90m breed en verlopen in een vloeiende lijn.

Een ingerichte ruimte dient nog over **voldoende draaiplaatsen** (diameter 1,50m) voor rolstoelgebruikers te beschikken.

De bemeubeling heeft bij voorkeur afgeronde hoeken. De draagstructuur van het tafelblad mag de **onderrijdbaarheid** niet hinderen. Een onbelemmerde hoogte onder de tafel van 0,70m is gewenst.

In een zelfbedieningsrestaurant is het buffet tussen 0,75 en 0,90m hoog. De maximale hoogte voor een uitstalplank bedraagt 1,25m of ooghoogte van een rolstoelgebruiker.

Een contrastrijke ruimte: contrast tussen de vloer en de wanden, tussen het meubilair en de achtergrond,...

De ruimte is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

Een gedeelte van de ruimte moet rookvrij zijn.

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij, dus geen tapijt.

vergaderruimten

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- nnn

Aanbevolen wordt:

nnn

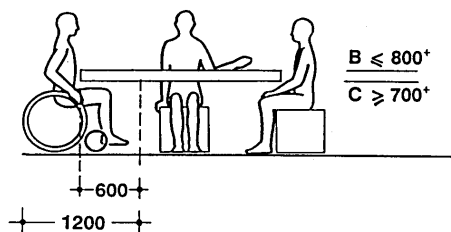
K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Binnen de vergaderruimte geen onoverbrugbare drempels. De doorgang is voldoende breed (0,90m). Door gebruik te maken van verplaatsbaar meubilair verhoogt de flexibiliteit in gebruik en gebruiksgemak en kan men indien nodig de verkeers- en gebruiksruimte vergroten. Het meubilair heeft bij voorkeur afgeronde hoeken. De draagstructuur van het tafelblad mag de **onderrijdbaarheid** niet hinderen. Een onbelemmerde hoogte onder de tafel van 0,70m is vereist. De vrije diepte is ten minste 0,60m.

De ruimte is voldoende verlicht, op een egale, niet-verblindende en niet-reflecterende manier.

Er is een ringleiding of aangepaste apparatuur voor slechthorenden aanwezig.

De vergaderzalen zijn rookvrij, de vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij, bij voorkeur dus geen tapijt.

foyer

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- 000

Aanbevolen wordt:

000

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De foyer moet goed bereikbaar zijn. Als deze ruimte in de kelder of op een verdieping ligt, moet er een toegankelijke lift aanwezig zijn.

De hoofddoorgangen zijn minstens 90 cm breed rekening houdend met mensen gezeten aan de tafels. Op plaatsen waar men met een rolstoel moet kunnen draaien is een ruimte van 1,50 m op 1,50 m noodzakelijk.

De vrije ruimte onder de tafels bedraagt minstens 70 cm in de hoogte, 60 cm in de diepte en 90 cm in de breedte. Het meubilair heeft bij voorkeur afgeronde hoeken.

Als mensen aan de toog worden bediend, dient hij over een **verlaagd gedeelte** te beschikken. Een verlaagde toog heeft een hoogte van 80 à 100 cm en heeft een onderrijdbare ruimte van 60 cm diep en minstens 70 cm hoog.

De toog is egaal en voldoende verlicht. De tafelbladen zijn in een niet-reflecterend materiaal. De ruimte dient op een contrastrijke manier ingevuld te worden: contrast tussen vloer en wanden, tussen het meubilair en de achtergrond.

Storende lawaibronnen ter plaatse van de toog afschermen zodat ze een conversatie niet verhinderen.

Een rookvrije ruimte in de foyer dient voorzien te worden. De rokerszone dient over een goede afzuiging te beschikken.

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij.

auditoria

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- ppp

Aanbevolen wordt:

ppp

K.B. van 9 mei 1977

Waar het publiek over zitplaatsen beschikt zijn minstens twee percent bestemd voor personen met een handicap.

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Waar het publiek over zitplaatsen beschikt , zijn in de eerste schijf van 50 plaatsen minimaal 2 **vrije ruimten voorbehouden voor rolstoelgebruikers**. Voor iedere bijkomende schijf van 50 plaatsen wordt 1 extra vrije ruimte voorzien. Deze plaatsen moeten vlot bereikbaar zijn t.t.z. met een doorgang van 1,20m.

De voorbehouden vrije ruimte worden verspreid over de zaal voorzien. Ze bevinden zich op een horizontale vloer en hebben een minimum-afmeting van 1,40m diep en 0,90m breed.

Indien het podium voor publiek toegankelijk is moet het eveneens voor personen met een handicap toegankelijk zijn.

De schouwburgzaal wordt op een egale en niet-verblindende wijze verlicht.

Er wordt gebruik gemaakt van contrasterende kleuren tussen zetels en vloerbekleding, trapneuzen en trapbekleding,... De traptreden zijn verlicht.

Er is een ringleiding voor slechthorenden voorzien.

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij

tentoonstellingsruimten

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- qqq

Aanbevolen wordt:

qqq

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Binnen de tentoonstellingsruimte geen onoverbrugbare drempels. De doorgangen zijn minimum 0,90m breed en er zijn voldoende ruimtes waar een draaicirkel van 1,50m mogelijk is. In de lokalen is er zit- en rustmogelijkheid aanwezig. De vitrinekasten zijn onderrijdbaar en de tentoongestelde werken hangen niet te hoog. De looproute van de te volgen weg is duidelijk aangegeven en hangt op de juiste hoogte.

De ruimte is voldoende verlicht, op een egale, niet-verblindende en niet-reflecterende manier.

Er is voldoende kleurcontrast tussen verschillende elementen. De looproute van de te volgen weg is duidelijk aangegeven, hangt op de juiste hoogte en is opgesteld in een schreefloos lettertype in contrasterende kleuren.

De informatie is ook aangebracht in braille of ze is op geluidscassettes opgenomen.

Blinden en slechtzienden mogen indien mogelijk de tentoongestelde voorwerpen betasten.

Geen specifieke normen

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij

sportruimten

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- rrr

Aanbevolen wordt:

rrr

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De paden, gangen en sassen naar de sporthal zijn minimum 1,50m breed, de doorgangsbreedte van de deuren is minimum 0,90m en de drempels op de weg naar de sporthal zijn maximum 2cm. Er is een vrije ruimte rond het speelplein van minimum 1,50m breed. De vloer is geschikt voor rolstoelgebruikers.

Aan de tribune is er minimum 2% van het aantal plaatsen voorbehouden voor rolstoelgebruikers. Deze vrije ruimte is per rolstoelgebruiker minimum 0,90 x 1,20m.

Een contrastrijke ruimte: contrast tussen de vloer en de wanden, tussen het meubilair en de achtergrond,...

De ruimte is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

De ruimte moet rookvrij zijn.

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk en stofvrij, dus geen tapijt.

zwembaden

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- sss

Aanbevolen wordt:

sss

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De paden, gangen en sassen naar het zwembad zijn minimum 1,50m breed, de doorgangsbreedte van de deuren is minimum 0,90m en de drempels op de weg naar het zwembad zijn maximum 2cm.

Een doorwaadruimte die toegang biedt tot de zwemruimte is minimaal 0,90m breed en is voorzien op het afspoelen en ontsmetten van de wielen van een rolstoel, het niveauverschil mag maximaal 2cm zijn of wordt opgevangen door een hellend vlak.

Het niveauverschil tussen het water en de waterrand is maximaal 0,15m.

Op de looproute naar het zwembad en rondom het zwembad is een contrasterende leuning aangebracht.

In het zwembad zijn grijp- en staranden aanwezig om zich vast te houden.

De trapladder is minimum 0,70m breed en heeft aan beide kanten een leuning. De leuning loopt door tot na de laatste treden.

Er is een zwembadlift ter beschikking voor in het natte gedeelte.

Zowel in de natte als in de droge zone wordt minstens één aangepast toilet voorzien.

Het vloeroppervlak is uit slipvrij materiaal

De boord van het zwembad heeft een contrasterende kleur. Bovendien moet de vloerbekleding aan de waterrand voelbaar verschillen van de overige vloerbekleding.

Een contrastrijke ruimte: contrast tussen de vloer en de wanden, tussen het meubilair en de achtergrond,...

De ruimte is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

Geen specifieke normen

kleedruimten

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- ttt

Aanbevolen wordt:

ttt

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

Indien er kleedruimten worden voorzien is er minimaal één aangepast en voldoet aan volgende criteria:

De gangen en sassen naar de kleedruimten zijn minimum 1,50m breed, de doorgangsbreedte van de deuren is minimum 0,90m en de drempels op weg naar de kleedruimten zijn maximum 2cm.

In de kleedruimten is er een opklapbaar zitje met bijhorende opklapbare handvatten aanwezig. Of een vrije ruimte van minimum 0,90m naast de banken. De hoogte van de banken is 0,50m. Er zijn kapstokken voorzien op een hoogte van 1,20m en kasten tussen 0,40 en 1,35m. De benedenrand van de spiegel bevindt zich op een hoogte van maximaal 0,90m. (Ooghoogte rolstoelgebruiker: ±1,25m.)

Een contrastrijke ruimte: contrast tussen de vloer en de wanden, tussen het meubilair en de achtergrond,...

De ruimte is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

Geen specifieke normen

slaapkamers

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- ttt

Aanbevolen wordt:

ttt

K.B. van 9 mei 1977

niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De slaapkamer voor een rolstoelgebruiker dient gemakkelijk bereikbaar te zijn. Ze bevindt zich bij voorkeur op het gelijkvloers omwille van de evacuatie of in de buurt van een toegankelijke lift.

Minimum aan één zijde van het bed en voor de kast dient men minstens een circulatieruimte van 150 x 150 cm ter beschikking te hebben.

De hoogte van het bed is minimum 46 cm en maximum 54cm.

De verlichting is bedienbaar van in het bed

Een contrastrijke ruimte: contrast tussen de vloer en de wanden, tussen het meubilair en de achtergrond,...

De ruimte is op een gelijkmatige, egale en niet reflecterende wijze verlicht.

Geen specifieke normen

De slaapkamers zijn rookvrij.

De vloerbekleding is onderhoudsvriendelijk, stofvrij en vastliggend

RUIMTELIJK INZICHT

leesbaarheid en signalisatie

Geen opmerkingen

Op te lossen knelpunt:

- uuu

Aanbevolen wordt:

uuu

K.B. van 9 mei 1977

Niet van toepassing

Bijkomende toegankelijkheidsnorm

De leesbaarheid van een gebouw en zijn inrichting kan verhoogd worden door het aanbrengen van een duidelijke structuur met voldoende kleurcontrasten. Vloeren, wanden, trappen en plafonds onderscheiden zich best van elkaar door een ander kleuren/of materiaalgebruik.

De voor de functie van het gebouw relevante informatie wordt middels de nodige visuele, auditieve en tactiele signalen voorgesteld.

De maximum hoogte voor informatieborden bedraagt:

2,20m bij grote leesafstand,

1,40-1,60m bij kleine leesafstand.

Het bord naar voor kantelen over 10° kan de leesbaarheid verhogen.

Kleurcontrasten verhogen de leesbaarheid voor slechtzienden tussen sanitaire apparaten en attributen ten opzichte van de wand, deuren ten opzichte van wanden, letters en cijfers ten opzichte van de achtergrond, enz...

(Een hulpmiddel is kijken door een A4-farde in mat plastic, kleurcontrasten die dan nog opvallen zijn goed.)

De visuele informatie voldoet aan volgende specificaties:

- duidelijk zichtbaar en leesbaar, aangebracht in contrasterende kleuren t.o.v. de achtergrond;
- voldoende verlicht (accentverlichting kan extra verduidelijking geven);
- omschreven in eenvoudige taal;
- waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van standaard pictogrammen;
- voor de verhouding van leesafstand t.o.v. de hoogte van de letters wordt minstens 1/50 aangeraden. (b.v. leesafstand van 3m vereist letters van 6cm);
- Het lettertype is eenvoudig en bij voorkeur schreefloos (dit is schreefloos, dit is niet schreefloos) en maakt gebruik van stokken (b, d, f, h, k, l) en staarten (g, j, p, q, y), bijgevolg worden KAPITALEN best vermeden.

Aanmeld- en afmeldfuncties moeten ook visueel worden voorgesteld.

Geen specifieke normen

BESLUIT

Op te lossen knelpunten

BUITENOMGEVING

parkeerplaatsen

- aaa

toegangsweg

- bbb

CIRCULATIE

deuren

- ccc

inkomhal

- ddd

interne circulatie: doorgangen, sassen, ...

- eee

trappen

- fff

hellingen

- ggg

liften

- hhh

plateauliften

- iii

evacuatie

- iii

NATTE CELLEN

sanitair

- jjj

aangepaste sanitair

- kkk

aangepaste douches

- lll

SPECIFIEKE RUIMTEN

refters, cafetaria's en restaurants

- mmm

vergaderruimten

- nnn

foyer

- ooo

auditoria

- ppp

tentoonstellingsruimten

- qqq

sportruimten

- rrr

zwembaden

- SSS

kleedruimten

- ttt

slaapkamers

- ttt

RUIMTELIJK INZICHT

leesbaarheid en signalisatie

- uuu

Aanbevelingen

BUITENOMGEVING

parkeerplaatsen

aaa

toegangsweg

bbb

CIRCULATIE

deuren

ccc

inkomhal

ddd

interne circulatie: doorgangen, sassen, ...

eee

trappen

fff

hellingen

ggg

liften

hhh

plateauliften

jjj

evacuatie

iii

NATTE CELLEN

sanitair

jjj

aangepaste sanitair

kkk

aangepaste douches

lll

SPECIFIEKE RUIMTEN

refters, cafetaria's en restaurants

mmm

vergaderruimten

nnn

foyer

ooo

auditoria

ppp

tentoonstellingsruimten

qqq

sportruimten

rrr

zwembaden

sss

kleedruimten

ttt

slaapkamers

ttt

RUIMTELIJK INZICHT

leesbaarheid en signalisatie

uuu

Opgemaakt te Antwerpen, 5-1-2007

Frank Keyzers
ctpa